

Osnovna šola Lava

Osnovnošolci v svetu knjig

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORICE:

Gaja Kramberger, 9. b

Manca Romih, 9. b

MENTORICA:

Nina Senica,
učiteljica slovenščine

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2018

Osnovna šola Lava

OSNOVNOŠOLCI V SVETU KNJIG

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORICE:

Gaja Kramberger, 9. b

Manca Romih, 9. b

MENTORICA:

Nina Senica,
učiteljica slovenščine

Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, 2018

VSEBINA

POVZETEK.....	6
1 UVOD.....	7
1.1 OPIS RAZISKOVALNEGA PROBLEMA.....	7
1.2 NAMEN IN CILJ RAZISKOVALNE NALOGE.....	7
1.3 HIPOTEZE.....	7
1.4 OPIS METOD RAZISKOVANJA.....	8
1.4.1 Metoda dela z viri in literaturo.....	8
1.4.2 Metoda anketiranja.....	8
1.4.3 Metoda intervjuja.....	9
1.4.4 Metoda obdelave podatkov.....	9
2 TEORETIČNI DEL.....	10
2.1 BRANJE.....	10
2.1.1 Kaj je branje?.....	10
2.1.2 Kdo je dober, zavzeti bralec?.....	11
2.1.3 Bralna motivacija v šoli.....	11
2.1.4 Pozitivni učinki branja knjig.....	12
2.1.5 Elektronska knjiga.....	12
3 OSREDNJI DEL.....	14
3.1 REZULTATI VPRAŠALNIKA ZA UČENCE.....	14
3.1.1 Analiza vprašalnikov po štirih skupinah.....	14
3.1.1.1 Starejši učenci.....	14
3.1.1.2 Mlajši učenci.....	15
3.1.1.3 Starejše učenke.....	16
3.1.1.4 Mlajše učenke.....	16
3.1.2 Analiza vseh anket.....	17
3.2 REZULTATI INTERVJUJA S KNJIŽNIČARKO.....	23
4 ZAKLJUČEK IN DISKUSIJA.....	25
5 VIRI.....	27
5.1 LITERATURA.....	27
5.2 INTERNETNI VIRI.....	27
5.3 VIRI SLIK.....	27
6 PRILOGI.....	28
6.1 VPRAŠALNIK ZA UČENCE.....	28
6.2 INTERVJU S ŠOLSKO KNJIŽNIČARKO.....	30

SLIKE

<i>Slika 0.1: Branje</i>	6
<i>Slika 1.1: E-knjiga</i>	7
<i>Slika 1.2: Iskanje literature v Osrednji knjižnici Celje</i>	8
<i>Slika 1.3: Intervju</i>	9
<i>Slika 2.1: Branje kot veščina</i>	10
<i>Slika 2.2: Bralna motivacija</i>	11
<i>Slika 2.3: E-knjiga</i>	13
<i>Slika 3.1: Dejavnosti v prostem času</i>	17
<i>Slika 3.2: Priljubljenost branja</i>	18
<i>Slika 3.3: Obiskovanje knjižnice</i>	19
<i>Slika 3.4: Čas branja knjige</i>	20
<i>Slika 3.5: Ustreznost izbire knjig za domače branje</i>	20
<i>Slika 3.6: Posvečanje branju</i>	21
<i>Slika 3.7: Branje pri pouku slovenščine</i>	22
<i>Slika 3.8: Branje e-knjige</i>	22
<i>Slika 3.9: Privlačnost e-knjige</i>	23

PREGLEDNICE

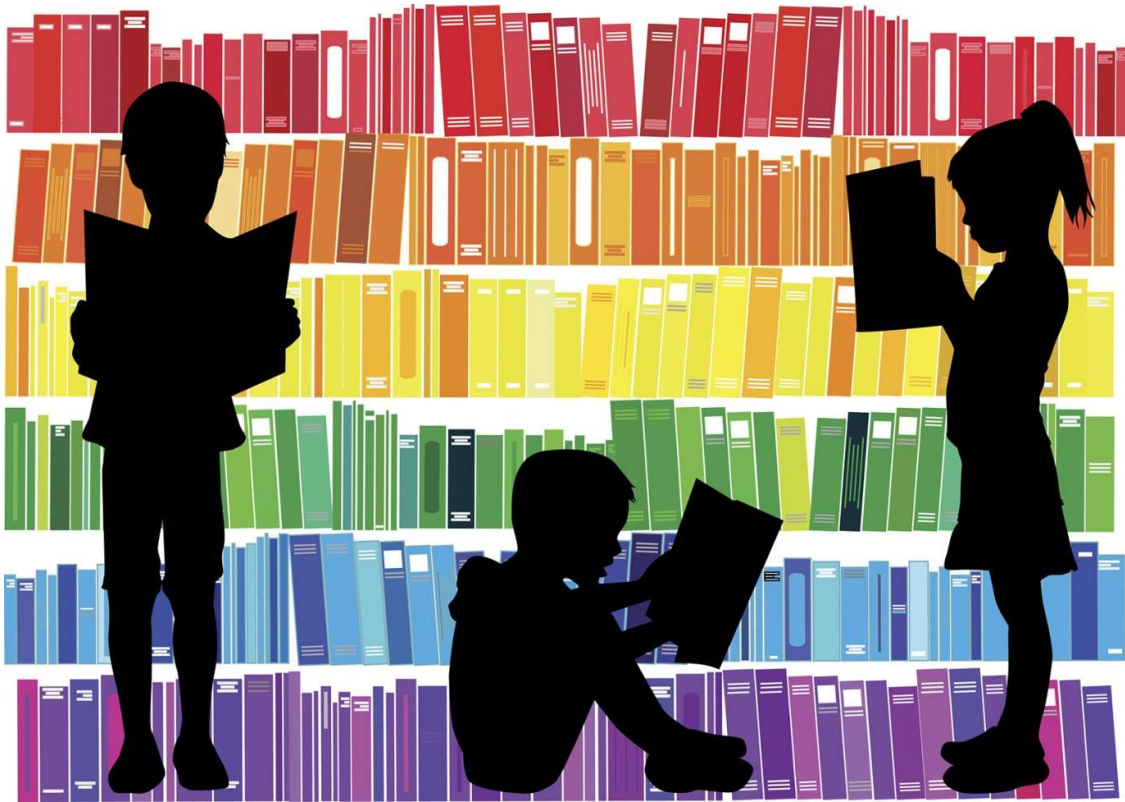
<i>Preglednica 3.1: Število anketirancev po razredih</i>	14
<i>Preglednica 3.2: Starejši učenci</i>	14
<i>Preglednica 3.3: Mlajši učenci</i>	15
<i>Preglednica 3.4: Starejše učenke</i>	16
<i>Preglednica 3.5: Mlajše učenke</i>	16
<i>Preglednica 3.6: Dejavnosti v prostem času</i>	17
<i>Preglednica 3.7: Priljubljenost branja</i>	18
<i>Preglednica 3.8: Obiskovanje knjižnice</i>	19
<i>Preglednica 3.9: Čas branja knjige</i>	19
<i>Preglednica 3.10: Ustreznost izbire knjig za domače branje</i>	20
<i>Preglednica 3.11: Posvečanje branju</i>	21
<i>Preglednica 3.12: Branje pri pouku slovenščine</i>	21
<i>Preglednica 3.13: Branje e-knjige</i>	22
<i>Preglednica 3.14: Privlačnost e-knjige</i>	23

POVZETEK

Z raziskovalno nalogo sva želeli ugotoviti, kako pogosto učenci hodijo v knjižnico (šolsko ali Osrednjo knjižnico Celje) in ali radi berejo ob prostem času ter kakšni so njihovi razlogi za branje. Zanimalo naju je tudi, ali poznajo e-knjigo oziroma ali že imajo kaj izkušenj z branjem te knjige.

V teoretičnem delu sva predstavili nekaj osnovnih pojmov o branju, bralcu, bralni motivaciji, pozitivnemu učinku branja knjig in o e-knjigi. Njihovo razlago sva našli v strokovni literaturi v knjižnici, nekaj malega tudi na spletu.

Drugi del naloge je bil praktične narave. Z vprašalniki za učence in intervjujem s šolsko knjižničarko sva prišli do zanimivih ugotovitev, s pomočjo katerih sva najinih šest hipotez potrdili ali ovrgli oziroma delno potrdili.

Slika 0.1: Branje

(<https://www.readingrainbow.org/>, 14.1.2018)

1 UVOD

1.1 OPIS RAZISKOVALNEGA PROBLEMA

Dolgo sva razmišljali, kakšen problem bi preučevali za raziskovalno nalogo. Kot devetošolki, željni znanja, opažava, da učenci predmetne stopnje iz dneva v dan manj radi posegajo po knjigah. Sami zelo radi bereva, pri čemer naju vodi misel: »Kdor bere rad, bo vedno bogat.«. Ker naju je zanimalo, kaj o tem menijo učenci predmetne stopnje, sva se odločili, da bova podrobneje raziskali, kako učenci berejo. Poleg tega naju je zanimalo še mnenje knjižničarke, zato sva z njo naredili intervju.

Rezultate vprašalnika in intervjuja, ki sva ju izvedli pri učencih in knjižničarki, so nama ovrgli tri hipoteze, dve hipotezi so nama potrdili in eno delno potrdili.

1.2 NAMEN IN CILJ RAZISKOVALNE NALOGE

Namen raziskovalne naloge je predstaviti, kako in koliko osnovnošolci berejo knjige. Pri tem pa predstavlja veliko vlogo tudi e-knjiga, ki je lahko zaradi njene elektronske oblike bolj privlačna.

Cilj raziskovalne naloge pa je, da čim več osnovnošolcev seznanimo, kako pomembno je brati knjige in da jih večina ne bere dovolj.

1.3 HIPOTEZE

Oblikovali sva naslednje hipoteze:

1. Meniva, da osnovnošolci v večini ne berejo radi.
2. Meniva, da osnovnošolci povprečno preberejo eno knjigo v času dveh mesecev.
3. Meniva, da osnovnošolci raje kot po knjigah posežejo po računalnikih in mobilnih telefonih.
4. Meniva, da so osnovnošolcem knjige za domače branje nezanimive, zato jih ne berejo radi.
5. Meniva, da osnovnošolci vsaj deset minut tedensko posvetijo branju.
6. Meniva, da osnovnošolci raje posegajo po e-knjigah kot pa po knjigah v fizični obliki.

Slika 1.1: E-knjiga

(https://sl.wikipedia.org/wiki/Elektronska_knjiga, 13.1.2018)

1.4 OPIS METOD RAZISKOVANJA

Pri raziskovalnem delu sva poskušali uporabiti čim več različnih metod dela:

- metodo dela z viri in literaturo,
- metodo anketiranja,
- metodo intervjuja,
- metodo obdelave podatkov.

1.4.1 Metoda dela z viri in literaturo

Najino druženje pri raziskovanju je velik del potekalo v Osrednji knjižnici Celje, kjer sva iskali ustrezno literaturo, da sva lahko napisali teoretični del naloge. Poleg knjižnih virov so nama bile v veliko pomoč tudi različne spletne strani s podatki in slikovnim gradivom. Veliko dni pa sva preživeli tudi druga pri drugi doma, kjer sva čas porabili za iskanje različnih podatkov, ki so nama pomagali pri obdelavi grafov in preglednic.

Slika 1.2: Iskanje literature v Osrednji knjižnici Celje

(https://www.google.si/search?q=%C5%A1tudijska+knji%C5%BEnica+celje&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiW9e_kndTYAhWKLVAKHRMNA8Q_AUICygC&biw=1366&bih=633#imgrc=z-XFvIXvf4QhMM, 19.12.2017)

1.4.2 Metoda anketiranja

Krovna metoda vsakega raziskovanja je metoda anketiranja, ki zahteva od avtorjev veliko znanja, saj mora biti vprašalnik sistematičen, če želimo dobiti čim bolj realne rezultate. Skupaj sva sestavili vprašalnik (vprašanja zaprtega tipa in eno vprašanje odprtega tipa) in ga izvedli na predmetni stopnji naše šole ter tako pridobili neposredne podatke o tem, kako oziroma koliko osnovnošolci berejo in kako pogosto posežejo po knjigi. Anketiranih je bilo 143 učencev (od tega sta bili dve anketi neveljavni), tako je pri raziskavi sodelovalo 74 deklet in 67 fantov.

1.4.3 Metoda intervjuja

Metoda intervjuja je podobna anketni metodi, razlika je le v zbiranju informacij. Pri anketni metodi informacije oz. podatke o raziskovalnem predmetu zbiramo na podlagi vprašalnika, medtem ko intervju izvajamo neposredno, ustno, v obliki razgovora z intervjuvancem. Prednost intervjuja vidiva v možnosti dodatnih pojasnil intervjuvancu, s tem pa sva dobili bolj kvalitetne odgovore. Intervju sva izvedli z gospo knjižničarko. Spraševalka Manca je imela vnaprej pripravljena okvirna vprašanja, ki so ji služila kot smernice za celotni pogovor, zapisnikarica Gaja pa je odgovore gospe knjižničarke na zastavljena vprašanja sproti zapisovala. Na večino odgovorov je intervjuvanka odgovorila obsežno, le na nekaj vprašanj kratko in jedrnat.

Slika 1.3: Intervju

(https://www.google.si/search?q=intervju&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjA1-7Nm9TYAhWLZIAKHT_2BOAQ_AUICigB&biw=1366&bih=633#imgrc=54momJYFXsiG3M, 19.12.2017)

1.4.4 Metoda obdelave podatkov

Ko sva zbrali vse vprašalnike, sva najprej izločili neveljavne, nato pa veljavne preučili. Vsako vprašanje sva posebej pregledali in si izpisali rezultate. Na podlagi zapiskov sva s pomočjo programa Excel izdelali preglednice in grafikone ter ubesedili rezultate.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 BRANJE

2.1.1 Kaj je branje?

Branje je veččina, ki jo potrebujemo in uporabljamo vse življenje v vseh situacijah. Ker se v današnjem času branju ne moremo izogniti, je zelo pomembno, da je branje spretnost, ki jo obvladamo kar se da dobro. Učenje branja ni lahka naloga; poteka vseskozi, z veliko vaje, potrpežljivosti in ob pomoči drugih. Priznani ameriški pisatelj John Steinbeck je učenje branja opredelil kot “največji samostojni napor, ki ga prestane človeški razum, in to v otroštvu”.

(<http://www.miklovahisa.si/kaj-brati/naucimo-otroka-brati.html>) 26. 11. 2017

Branje je stvar odkrivanja pomena zapisanega jezika (in ne dekodiranja znakov v glasove). Branje ni nekaj pasivnega in mehničnega. Branje je razumsko početje z določenim namenom; odvisno je od bralčevega predznanja in njegovih pričakovanj. Brati torej ne pomeni le-tega, da si znamo razložiti le znake na papirju in da poznamo besede, ki so iz njih sestavljene, temveč tudi sposobnost, da se poučimo o pomenu in smislu tega, kar vidimo.

(file:///C:/Users/hn/Downloads/Branje_URN_NBN_SI_doc-Z3X2VU2M.pdf) 26. 11. 2017

Slika 2.1: Branje kot veččina

(<https://canyonechoes.org/3377/books/fifteen-books-that-teens-love/>, 4.1.2018)

2.1.2 Kdo je dober, zavzeti bralec?

Zavzet bralec je motiviran. Želi brati in si knjige izbira po lastni želji. Motivirani bralci izkoriščajo učne priložnosti in podaljšan čas v določene dejavnosti, ki so povezane s pismenostjo, postanejo kar njihova osebna notranja potreba.

(Bralna motivacija v šoli: merjenje in razvijanje, 2006, str. 40)

2.1.3 Bralna motivacija v šoli

Raziskave kažejo, da lahko šole s svojim celotnim delovanjem močno vplivajo na bralno motivacijo svojih učencev. Sem sodijo prijetno in spodbudno bralno okolje, različne interesne dejavnosti, ki spodbujajo branje in šolsko ozračje, ki širi prepričanje o pomembnosti branja.

Od ciljev bralnega pouka oziroma od poučevanja je precej odvisno, kakšno vlogo bo imelo branje kasneje v življenju posameznika. Če otroci ne postanejo bralci v osnovnošolskem obdobju, je le malo možnosti, da postanejo takšni kasneje v življenju.

(Bralna motivacija v šoli: merjenje in razvijanje, 2006, str. 38)

Slika 2.2: Bralna motivacija

(https://www.huffingtonpost.com/2015/03/11/book-charities-that-help-kids_n_6817484.html, 4.1.2018)

Za spodbujanje branja pri učencih je najbolj pomembna motivacija. Lahko je zunanja ali notranja. Motivacija, ki izhaja iz dejavnikov, kot so interes, radovednost, zadovoljstvo, se imenuje notranja motivacija. Kadar smo notranje motivirani, ne potrebujemo dodatnih spodbud ali groženj, ker je aktivnost že sama po sebi nagrada. Kadar pa naredimo nekaj zato, da bi dobili dobro oceno ali nagrado, se izognili kazni, zadovoljili učitelja, imamo opravka z zunanjo motivacijo. Sama aktivnost nas v resnici ne zanima, ampak nas zanima le nagrada zanjo. (Slemenjak, 2005)

Šola ima pri razvijanju motivacije za branje zelo pomembno vlogo, vendar si jo deli tako s starši kot z drugimi dejavniki iz okolja, na primer s knjižnicami, z vrstniki. Motivacijski dejavniki med branjem v prostem času in motivacijski dejavniki med branjem v šoli so gotovo

zelo povezani. Učenci, ki radi berejo v prostem času, so tudi v šoli bolj motivirani za branje, tako za branje umetnostnih besedil kot tudi za branje v funkciji učenja. (Filipič, 2012, Motivacija za branje literature)

2.1.4 Pozitivni učinki branja knjig

Ne glede na to, ali v roke najraje vzamemo fikcijo ali resnično zgodbo, nam bodo nove zgodbe – in z njimi spoznanja – pomagale širiti naše razumevanje sveta. In to je le ena od možnih dobrobiti branja knjig. Dokazano je tudi, da z branjem razvijamo naše verbalne sposobnosti. Čeprav nas branje samo po sebi še ne bo naredilo dobrih govornikov, pa velja, da imajo bralci knjig bogatejši besedni zaklad, zato lažje najdejo najboljši izraz za vse tisto, kar želijo sporočiti drugim. Na splošno velja, da več knjig kot bomo prebrali, bogatejši bo naš besedni zaklad, posledično pa bomo postali tudi pametnejši. Knjige so prava zakladnica podatkov in novih znanj ter so veliko cenejše od tečajev in izobraževanj. Branje knjig nam ponuja priložnost, da osvojimo velike količine izsledkov aktualnih znanstvenih raziskav v relativno kratkem času. Ena od nedavnih raziskav kaže, da zelo strastni bralci jasno kažejo široko razgledanost glede tega, kako delujejo stvari in sistemi, pa tudi kdo je kdo in kaj ta človek počne. Branje knjig naj bi bilo tudi statistično tesno povezano z akademskimi uspehi. Poleg vsega omenjenega pa ne smemo pozabiti še na enega najbolj pomembnih faktorjev branja: to je zabava! Če branje ne bi bilo tudi smo po sebi zabavno, bi branje postalo zgolj še ena delovna obveznost. In dobra knjiga nas hkrati ne le zabava, temveč tudi osebnostno gradi.

(povzeto po: <https://govori.se/zanimivosti/10-razlogov-zakaj-je-za-vas-dobro-da-berete-knjige/>)

2.1.5 Elektronska knjiga

Elektronska knjiga, e-knjiga ali digitalna knjiga je knjiga, izdana v elektronski obliki. Namesto v fizični obliki jo beremo s pomočjo računalniške naprave, tehnologija pa računalnikom omogoča tudi branje elektronske knjige s pomočjo sintetizatorja govora. Nakup elektronskih knjig poteka hitro in enostavno z nekaj kliki preko spletne trgovine, dostavljena pa je v trenutku. E-knjiga pa ima tudi kar nekaj prednosti pred klasično knjigo. Je ekološko varčnejša, za naš užitek ni potreben noben poseg v naravo. Ker odpadejo stroški tiskanja, pošiljanja, poštnine, obdelave in posrednikov, je e-knjiga cenejša. Prodaja elektronskih knjig vztrajno narašča vsako leto. Lahko jo berete na bralniku, računalniku, prenosniku, dlančniku, telefonu in sama po sebi ne zavzame fizičnega prostora. Zato vam je omogočeno imeti pri sebi zmeraj skoraj neomejeno število e-knjig, pa naj gre za leposlovje, strokovno literaturo, kuharske knjige, otroške in mladinske knjige, interaktivne slikanice ali duhovne in druge priročnike. Elektronska knjiga je lahko prenosljiva, beremo jo lahko povsod, tudi na poti. Lahko je dostopna – kupimo jo v elektronski obliki preko spletne trgovine, dostavljena je takoj po opravljenem plačilu. Zaradi hitre preglednosti je e-knjiga odličen učni pripomoček, omogoča hitro iskanje in je zmožna zadostiti številnim praktičnim raziskovalnim potrebam. Enostavno lahko dodajamo in brišemo zaznamke, podčrtujemo tekst in ga hitro pregledujemo. Elektronska knjiga je primerna tudi za slabovidne bralce, saj je mogoče spreminjati velikost pisave.

(Povzeto po: <http://www.digitpen.com/e-knjige/kaj-je-elektronska-knjiga>)

Slika 2.3: E-knjiga

(<http://www.kajkupiti.si/nakupovalni-vodici/zakaj-je-e-bralnik-za-e-knjige-v-marsicem-boljsi-od-tablice.html>,
4.1.2018)

3 OSREDNJI DEL

3.1 REZULTATI VPRAŠALNIKA ZA UČENCE

Kot sva razložili že v uvodnem delu, sva anketirali 143 učencev. 2 anketi sta bili rešeni le polovično, zato sva jih uvrstili med neveljavne ankete. Od preostalih anketirancev (141) pa je bilo 74 deklet in 67 fantov.

Preglednica 3.1: Število anketirancev po razredih

razred	št. anketiranih	od tega deklet	od tega fantov
6.	37	17	20
7.	42	21	21
8.	26 (od tega 1 ne veljavna)	15	10
9.	38 (od tega 1 ne veljavna)	21	17
skupaj	143	75	67

Rešene vprašalnike sva razdelili na 4 skupine: - starejši učenci (fantje 8. in 9. razreda),
- mlajši učenci (fantje 6. in 7. razreda),
- starejše učenke (dekleta 8. in 9. razreda),
- mlajše učenke (dekleta 6. in 7. razreda).

Za vsako od teh skupin sva naredili preglednico odgovorov in rezultate ubesedili.

Nato sva vse rezultate sešteli in za njih uredili tabele in grafikone, ki sva jih nato razložili in ubesedili.

3.1.1 Analiza vprašalnikov po štirih skupinah

3.1.1.1 Starejši učenci

Preglednica 3.2: Starejši učenci

starejši učenci								
vprašanje	a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)
1.	1	13	7	3	3	x	x	x
2.	4	6	17	x	x	x	x	x
3.	pisni odgovori	pisni odgovori	pisni odgovori	x	x	x	x	x
4.	2	5	1	2	11	6	x	x
5.	5	13	7	0	0	0	0	2
6.	1	8	12	5		x	x	x
7.	13	2	1	1	4	x	x	x
8.	6	14	4	2	1	x	x	x
9.	4	23	x	x	x	x	x	x
10.	6	21	x	x	x	x	x	x

Iz rezultatov je razvidno, da večina starejših učencev (13) v prostem času najraje igra računalniške igre in da le 1 učenec v prostem času najraje bere. Vidimo lahko tudi, da samo 4 starejši učenci radi berejo in da jih kar 17 branja ne mara. V knjižnico jih 11 sploh ne hodi, 13 učencev pa v večini bere knjige po en teden. 12 učencem knjige za domače branje niso preveč všeč. Večina učencev (13) sploh ne bere, kar je razvidno iz 7. vprašanja. Pri pouku slovenščine v večini berejo po 10 minut na šolsko uro. Po e-knjigah pa v večini (23) ne posegajo, tudi privlačnejše se jim ne zdijo (21).

Starejši fantje so na 3. vprašanje v večini odgovorili, da berejo, ker morajo (domače branje in bralna značka) ali pa, da so zaradi branja bolj pismeni, da lažje tvorijo stavke in da se jim širi besedni zaklad.

3.1.1.2 Mlajši učenci

Preglednica 3.3: Mlajši učenci

mlajši učenci								
vprašanje	a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)
1.	2	2	17	7	13	x	x	x
2.	8	22	11	x	x	x	x	x
3.	pisni odgovori	pisni odgovori	pisni odgovori	x	x	x	x	x
4.	12	8	6	3	5	7	x	x
5.	1	23	4	4	2	0	0	7
6.	3	15	9	13	1	x	x	x
7.	9	6	4	6	6	10	x	x
8.	4	11	7	8	11	x	x	x
9.	10	31	x	x	x	x	x	x
10.	12	29	x	x	x	x	x	x

Iz rezultatov je razvidno, da se večina mlajših učencev (17) v prostem času najraje družijo s prijatelji in da le 2 učenca v prostem času najraje bereta. Vidimo lahko tudi, da samo 8 mlajših učencev berejo radi in da jih kar 11 branja ne mara. 12 učencev hodi v knjižnico enkrat na mesec, knjige pa v večini (23) berejo po en teden. Knjige domačega branja so jim dokaj všeč, saj je tako odgovorilo 15 učencev. Večina učencev (10) bere več kot pol ure na teden. Pri pouku slovenščine v večini berejo po 10 minut na šolsko uro. Po e-knjigah pa v večini ne posegajo (31) in tudi privlačnejše se jim ne zdijo (29).

Mlajši učenci so na 3. vprašanje v večini odgovarjali, da berejo, ker morajo (domače branje in bralna značka) ali pa, da izvejo nekaj novega, se zabavajo, uživajo in si širijo besedni zaklad.

3.1.1.3 Starejše učenke

Preglednica 3.4: Starejše učenke

starejše učenke								
vprašanje	a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)
1.	6	0	20	5	5	x	x	x
2.	7	19	9	x	x	x	x	x
3.	pisni odgovori	pisni odgovori	pisni odgovori	x	x	x	x	x
4.	13	6	9	4	4	2	x	x
5.	3	13	7	2	0	3	0	8
6.	1	17	15	3	0	x	x	x
7.	8	3	6	6	5	8	x	x
8.	3	10	11	6	6	x	x	x
9.	13	23	x	x	x	x	x	x
10.	8	28	x	x	x	x	x	x

Iz rezultatov je razvidno, da se večina starejših učenk (20) v prostem času najraje družijo s prijatelji in da le 6 učenk v prostem času najraje bere. Razberemo lahko tudi, da samo 7 starejših učenk rade berejo, medtem ko jih 19 bere dokaj rado. V knjižnico 13 učenk odide enkrat na mesec in tudi toliko učenk bere knjige po en teden. Knjige domačega branja so 17 učenkam dokaj všeč. 8 učenk posveti branju več kot pol ure na teden, 8 učenk pa mu ne nameni nič časa. Pri pouku slovenščine v večini berejo po 10 minut na teden. Po e-knjigah pa v večini (23) ne posegajo in tudi privlačnejše se jim ne zdijo (28).

Starejše učenke so na 3. vprašanje v večini odgovarjale, da berejo, ker morajo (domače branje in bralna značka) ali pa, da izvejo nekaj novega, se zabavajo, ker jih branje sprošča in ker jim pomaga širiti besedni zaklad.

3.1.1.4 Mlajše učenke

Preglednica 3.5: Mlajše učenke

mlajše učenke								
vprašanje	a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)
1.	5	1	17	9	6	x	x	x
2.	8	25	5	x	x	x	x	x
3.	pisni odgovori	pisni odgovori	pisni odgovori	x	x	x	x	x
4.	12	10	7	5	0	4	x	x
5.	7	15	8	0	0	0	0	8
6.	0	20	13	5	0	x	x	x
7.	2	2	3	6	14	11	x	x
8.	5	13	6	3	11	x	x	x
9.	9	29	x	x	x	x	x	x
10.	7	31	x	x	x	x	x	x

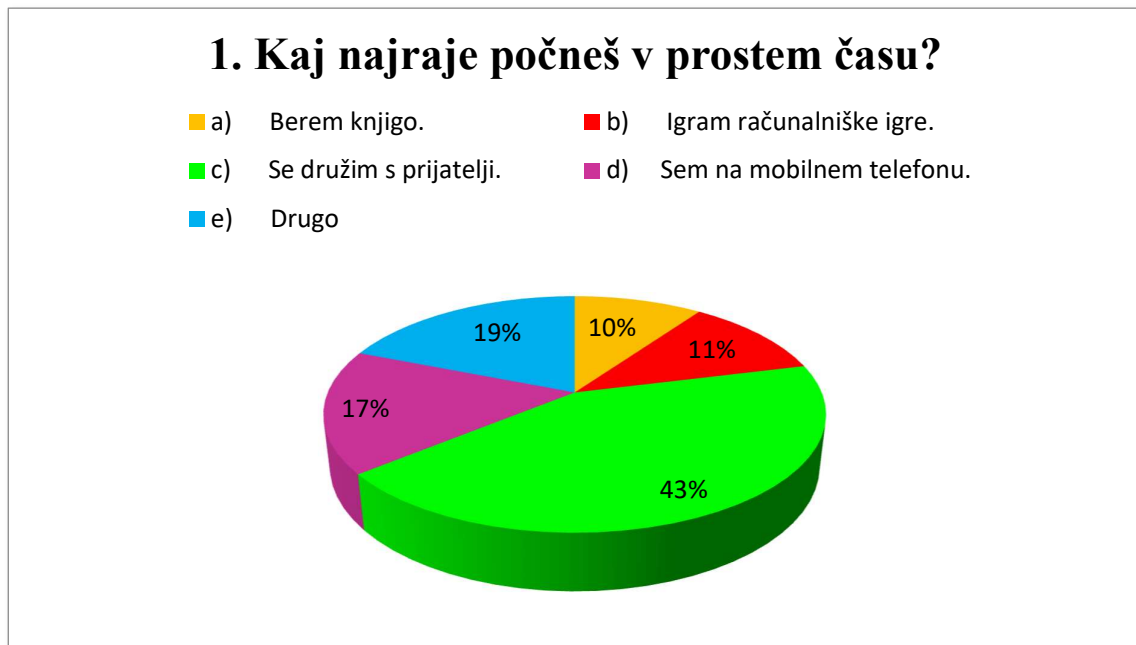
Iz rezultatov je razvidno, da se večina mlajših učenk (17) v prostem času najraje družijo s prijatelji in da le 5 učenk v prostem času najraje bere. Vidimo lahko tudi, da jih samo 5 ne bere rado. 12 učenk mesečno obiskuje knjižnico, 15 pa izposojene knjige bere po en teden. Petnajstim učenkam so knjige domačega branja zelo všeč, 14 učenk posveti branju na teden več kot pol ure. Pri pouku slovenščine v večini berejo po 10 minut na šolsko uro. Po e-knjigah pa v večini ne posegajo (29) in tudi privlačnejše se jim ne zdijo (31).

Mlajše učenke so na 3. vprašanje v večini odgovarjale, da berejo, ker jih branje sprošča, ker jim je zabavno in zanimivo in da si z branjem popestrijo svoj prosti čas.

3.1.2 Analiza vseh anket

Preglednica 3.6: Dejavnosti v prostem času

1. Kaj najraje počneš v prostem času?	Berem knjigo.	Igram računalniške igre.	Se družim s prijatelji.	Sem na mobilnem telefonu.	Drugo
število učencev	14	16	61	24	27

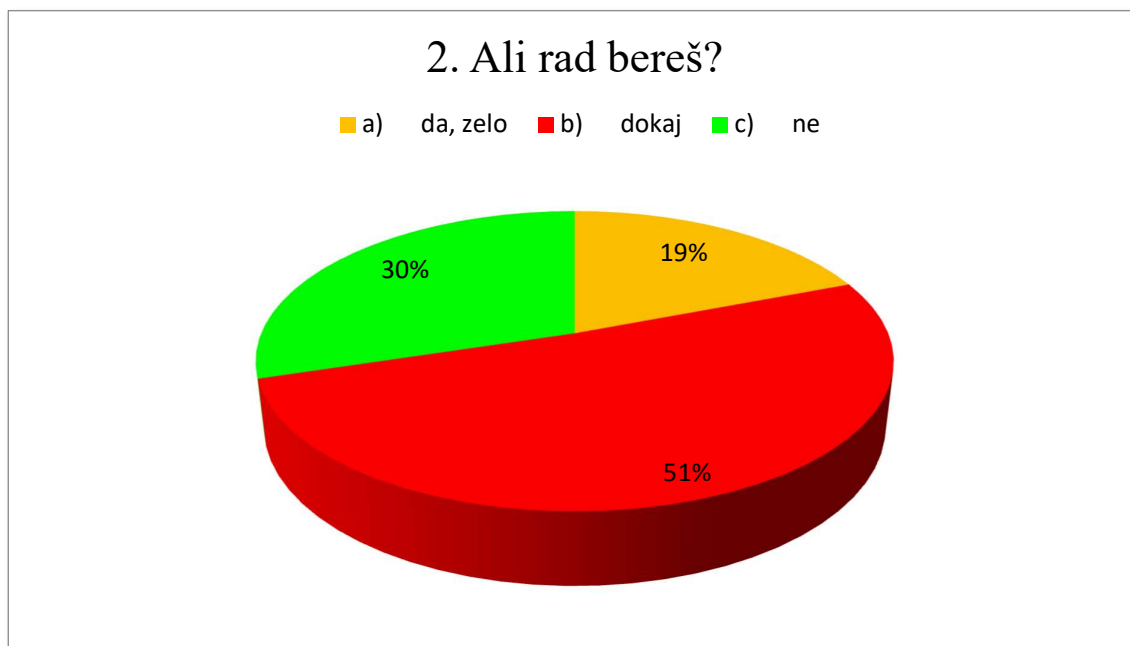

Slika 3.1: Dejavnosti v prostem času

Grafikon prikazuje, da se večina učencev (43 %) v prostem času najraje družijo s prijatelji, kar naju je presenetilo, saj sva menili, da bo več učencev odgovorilo, da so najraje na mobilnem telefonu (17 %) ali pa da najraje igrajo računalniške igrice (11 %). Vidimo lahko tudi, da le 10 % učencev v prostem času najraje bere knjige.

Preglednica 3.7: Priljubljenost branja

2. Ali rad bereš?	da, zelo	dokaj	ne
število učencev	27	72	42

Slika 3.2: Priljubljenost branja

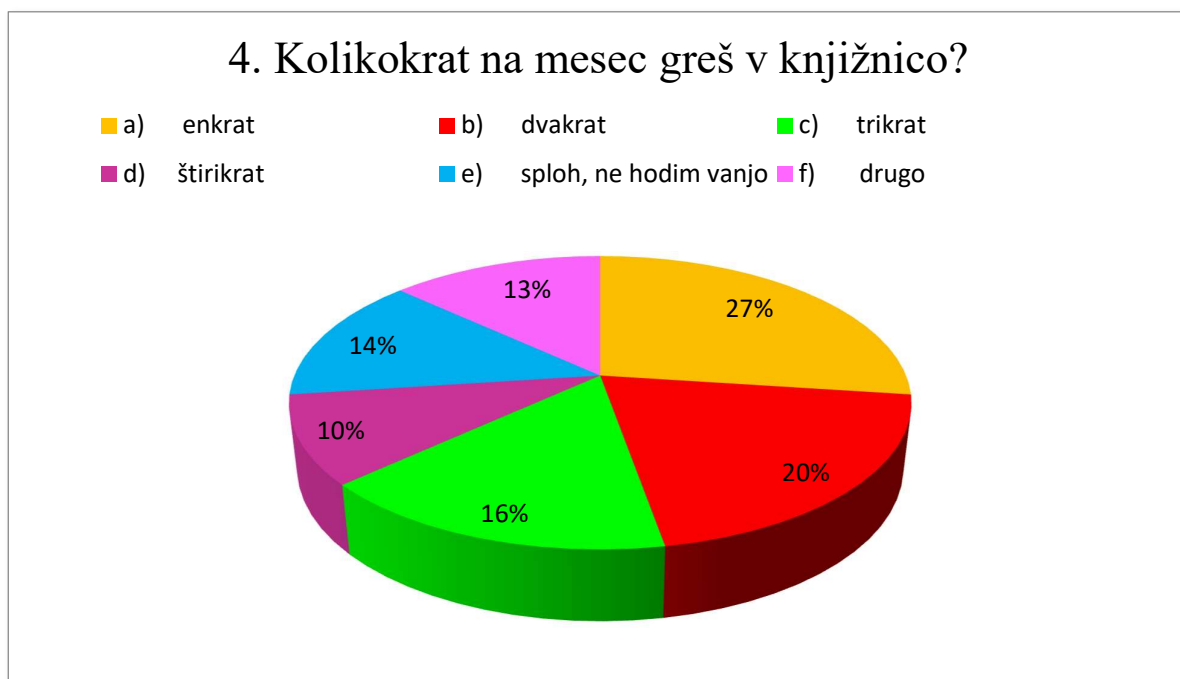
Grafikon prikazuje, da več kot polovica učencev (51 %) dokaj rado bere, zelo rado pa bere le 19 % učencev.

3. Naštej vsaj tri razloge za branje.

To vprašanje je bilo edino vprašanje odprtega tipa, zato sva dobili več različnih odgovorov. Najpogostejši odgovori so bili: da berejo, ker morajo (domače branje in bralna značka), ker to radi počnejo in jim je zanimivo ter jih sprošča, velikokrat pa se je pojavil tudi odgovor: berem, ker si s tem povečam in širim besedni zaklad.

Preglednica 3.8: Obiskovanje knjižnice

4. Kolikokrat na mesec greš v knjižnico?	enkrat	dvakrat	trikrat	štirikrat	sploh ne hodim vanjo	drugo
št. učencev	39	29	23	14	20	19

Slika 3.3: Obiskovanje knjižnice

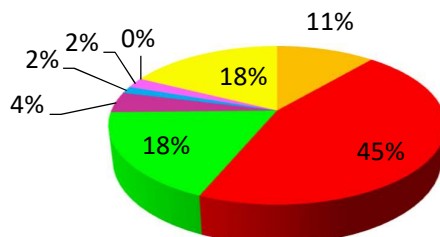
Grafikon nam prikazuje, da 27 % učencev obiše knjižnico enkrat na mesec, 20 % učencev dvakrat na mesec, 16 % učencev trikrat na mesec in komaj 10 % učencev štirikrat mesečno. Ti podatki so naju malo presenetili, saj sva mislili, da bodo učenci večkrat obkrožili, da knjižnico obišejo štirikrat mesečno. Presenetljiv pa je tudi podatek, da knjižnice sploh ne obiskuje 14 % učencev. Nekaj učencev (13 %) pa knjižnico obiskuje večkrat.

Preglednica 3.9: Čas branja knjige

5. Koliko časa povprečno bereš eno knjigo?	1 dan	1 teden	1 mesec	2 meseca	3 mesece	pol leta	1 leto	drugo
št. učencev	16	64	26	6	2	3	0	25

5. Koliko časa povprečno bereš eno knjigo?

- a) 1 dan   ■ b) 1 teden   ■ c) 1 mesec   ■ d) 2 meseca
■ e) 3 mesece   ■ f) pol leta   ■ g) 1 leto   ■ h) drugo

Slika 3.4: Čas branja knjige

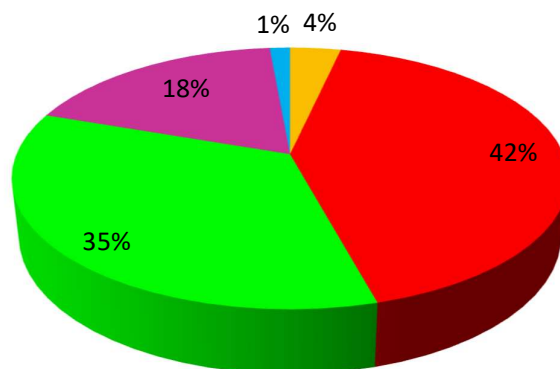
Grafikon sporoča, da večina učencev prebere knjigo v enem tednu (45 %), 18 % učencev jo prebere v enem mesecu, 4 % v dveh mesecih, 2 % v treh mesecih in 2 % v pol leta. Zelo naju je presenetil podatek, da le 11 % učencev prebere knjigo v enem dnevu in da 18 % učencev prebere knjigo v drugem časovnem obdobju.

Preglednica 3.10: Ustreznost izbire knjig za domače branje

6. So ti vseč knjige za domače branje?	da, zelo	v redu so	niti ne	sploh ne	sploh jih ne preberem
št. učencev	5	60	49	26	2

6. So ti vseč knjige za domače branje?

- a) da, zelo   ■ b) v redu so   ■ c) niti ne
■ d) sploh ne   ■ e) sploh jih ne preberem

Slika 3.5: Ustreznost izbire knjig za domače branje

Grafikon sporoča, da je izbira knjig domačega branja 42 % učencem v redu in samo 4 % učencem zelo všeč. Nisva pa pričakovali podatka, da knjige, ki jih učiteljice izberejo za domače branje 35 % učencem niso všeč, 18 % učencem sploh niso všeč in to, da 1 % učencev sploh ne prebere teh knjig.

Preglednica 3.11: Posvečanje branju

7. Koliko časa tedensko posvetiš branju?	nič	5 minut	10 minut	20 minut	pol ure	več časa
št. učencev	32	13	14	19	29	35

Slika 3.6: Posvečanje branju

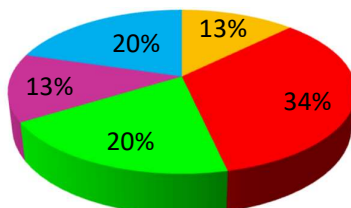
Grafikon prikazuje, da kar velik delež učencev (23 %) tedensko nič ne prebere, kar nam ne sme biti v ponos. 9 % učencev tedensko posveti branju pet minut, 10 % učencev pa deset minut. Presenetljiv je podatek, da 13 % učencev tedensko posvetijo branju dvajset minut in da kar 20 % učencev tedensko bere pol ure ter 25 % učencev več časa, kot je bilo navedeno.

Preglednica 3.12: Branje pri pouku slovenščine

8. Koliko časa namenite branju pri pouku slovenščine?	5 minut na šolsko uro	10 minut na šolsko uro	10 minut na teden	sploh ne beremo	drugo
št. učencev	18	48	28	19	29

8. Koliko časa namenite branju pri pouku slovenščine?

- a) 5 minut na šolsko uro   ■ b) 10 minut na šolsko uro
■ c) 10 minut na teden   ■ d) sploh ne beremo
■ e) drugo

Slika 3.7: Branje pri pouku slovenščine

Iz grafikona je razvidno, da je 34 % učencev odgovorilo, da pri slovenščini vsako uro posvetijo branju deset minut, 13 % učencev meni, pri pouku slovenščine berejo pet minut pri vsaki uri, 20 % jih meni, da posvetijo branju deset minut na teden, 13 % jih meni, da sploh ne berejo in 20 % učencev je izbralo drugo.

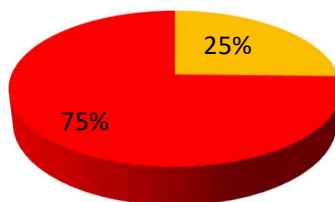
Toliko različnih odgovorov naju je presenetilo, saj imamo na šoli po dva oddelka v vsakem razredu, v katerih poučujeta le dve učiteljici. Predvidevava, da se učenci sploh ne zavedajo, da branje pri pouku ne pomeni zgolj branje umetnostne literature, ampak lahko k temu prištevamo tudi branje nalog, različnih interpretacij, navodil ...

Preglednica 3.13: Branje e-knjige

9. Ali kdaj posežeš po e-knjigi?	DA	NE
št. učencev	36	106

9. Ali kdaj posežeš po e-knjigi?

- a) DA   ■ b) NE

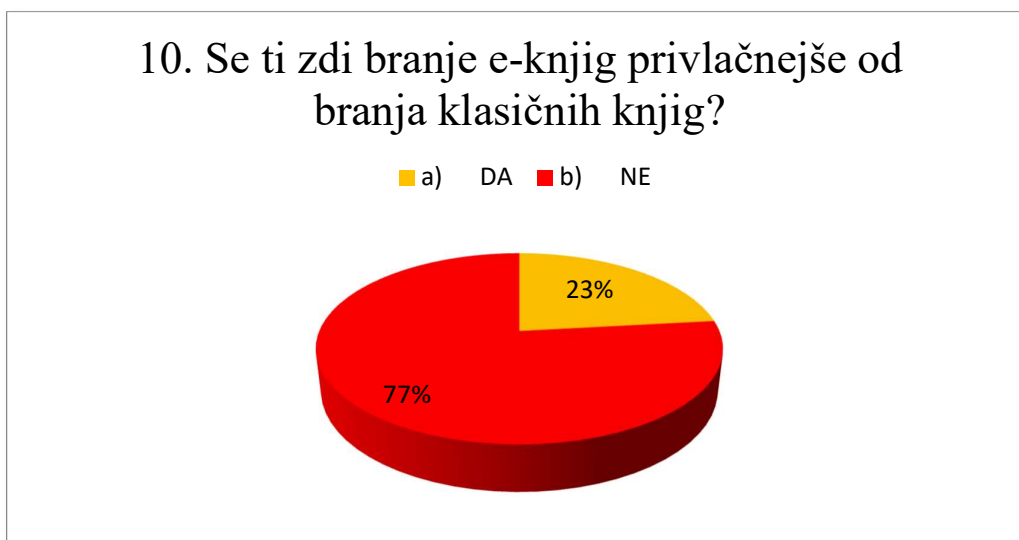

Slika 3.8: Branje e-knjige

Rezultati prikazujejo, da komaj 25 % učencev posega po e-knjigi, večina učencev (75 %) pa ne.

Preglednica 3.14: Privlačnost e-knjige

10. Se ti zdi branje e-knjig privlačnejše od branja klasičnih knjig?	DA	NE
št. učencev	33	109

Slika 3.9: Privlačnost e-knjige

23 % učencev meni, da je branje e-knjig privlačnejše od branja klasičnih knjig. Medtem ko 77 % anketirancev še vedno bolj zaupa klasičnim knjigam.

3.2 REZULTATI INTERVJUJA S KNJIŽNIČARKO

Z intervjujem s knjižničarko sva dobili kvalitetne odgovore, ki so nama zelo pomagali pri raziskavi. Na večino odgovorov je odgovorila obsežno, le na nekaj vprašanj kratko in jedrnato.

1. Ali menite, da osnovnošolci dovolj berejo?

Odgovor na to vprašanje se je knjižničarki zdel zelo preprost. »Ne!« nama je hitro povedala. »Osnovnošolci vsekakor ne berejo dovolj«.

2. Ali je šolska knjižnica redno obiskovana? Če ne, zakaj menite, da je tako?

Tudi to vprašanje gospe knjižničarki ni povzročalo težav in tudi nanj je odgovorila nikalno s pojasnilom, da imamo učenci premalo časa in interesa.

3. Po kakšnih knjigah učenci največkrat posežejo?

Na to vprašanje sva dobili zelo obširen odgovor. Izvedeli sva, da mlajši otroci (razredna stopnja) najraje posegajo po zabavnih knjigah in takšnih z velikimi in lepimi ilustracijami. Ker pa sva midve potrebovali odgovore predvsem za starejše učence, je morala knjižničarka o njem malo razmisliti. Starejšim učencem je najpomembnejše, da je knjiga tanka in kratka.

4. Ali si učenci izposojajo knjige po svoji izbiri ali le tiste, ki jih imajo za domače branje?

Ta odgovor naju je presenetil, saj sva izvedeli, da si učenci izposojajo knjige predvsem po svojih željah, Pričakovali sva nasprotni odgovor, saj sva že prej izvedeli, da knjižnica ni redno obiskovana. Ko sva prosili za dodatno pojasnilo, sva izvedeli, da tisti učenci, ki prihajajo v knjižnico, po večini radi berejo in da si zato izposojajo knjige po svoji izbiri.

5. Kaj je učencem najbolj privlačno in kaj jih odvrne, že ko knjigo pogledajo?

Izvedeli sva, da je pomembnejše, da je knjiga tanka in da ima lepo naslovnico, saj je knjiga tako bolj privlačna, tudi če ni zanimiva.

4 ZAKLJUČEK IN DISKUSIJA

V raziskovalni nalogi sva si zastavili naslednje hipoteze:

1. Meniva, da osnovnošolci v večini ne berejo radi.

Na podlagi rezultatov vprašalnika sva morali prvo hipotezo ovreči, saj sva ugotovili, da več kot polovica osnovnošolcev (51 %) dokaj radi berejo knjige, zelo rado pa jih bere 19 %. Torej 70 % osnovnošolcev je takšnih, ki radi posežejo po knjigah. 30 % osnovnošolcev pa je še vedno takšnih, ki knjig ne marajo.

2. Meniva, da osnovnošolci povprečno preberejo eno knjigo v času dveh mesecev.

Tudi to hipotezo sva ovrgli, saj so nama rezultati pokazali, da le 4 % osnovnošolcev bere knjigo dva meseca. Večina (45 %) jo prebere v enem tednu, kar naju je zelo presenetilo.

3. Meniva, da osnovnošolci raje kot po knjigah posežejo po računalnikih in mobilnih telefonih.

To hipotezo sva potrdili, saj 10 % anketiranih osnovnošolcev v prostem času najraje bere knjigo, z računalnikom in telefonom pa se najraje ukvarja 28 % osnovnošolcev, pa še ti so v večji meri starejši fantje.

4. Meniva, da so osnovnošolcem knjige za domače branje nezanimive, zato jih ne berejo radi.

Na podlagi rezultatov vprašalnika lahko hipotezo delno potrdiva, saj se delež osnovnošolcev, ki ne berejo radi knjig domačega branja (53 %) bistveno ne razlikuje od deleža osnovnošolcev (46 %), ki to radi počnejo. Zanimivo pa je tudi to, da deklice (tako mlajše kot tudi starejše) rajše berejo kot starejši in mlajši dečki, kar sva tudi pričakovali.

5. Meniva, da osnovnošolci vsaj deset minut tedensko posvetijo branju.

S pomočjo rezultatov vprašalnika sva hipotezo potrdili. Izkazalo se je, da le 32 % osnovnošolcev tedensko bere manj kot deset minut ali nič, medtem ko vsi ostali (58 %) berejo več kot 10 minut na teden.

6. Meniva, da osnovnošolci raje posegajo po e-knjigah kot pa po knjigah v fizični obliki.

Hipotezo sva ovrgli, saj so nama rezultati pokazali, da 75 % osnovnošolcev raje posega po knjigah v fizični obliki, medtem ko jih 25 % raje bere e-knjigo, ki se jim zdi v 23 % zanimivejša in privlačnejša.

Iz rezultatov lahko povzamemo, da osnovnošolci premalo berejo, kar nama je potrdila tudi ga. knjižničarka. Še bolj zaskrbljujoč podatek se nama zdi, da iz leta v leto pada število osnovnošolcev, ki radi berejo, predvsem zato, ker jim različne knjige in knjige domačega branja niso zanimive in privlačne, ljubezen do knjig pa so v večini izkoreninili računalniki in pametni telefoni. Osnovnošolcem je zato zelo pomembna debelina knjige, saj jih lahko že ta, če je preveč zajetna, takoj odvrne od branja oziroma jih demotivira za branje. Dejstvo je, da knjiga ni več tako cenjena, kot je bila nekoč, kar pa se seveda pri osnovnošolcih zelo pozna, ne samo

pri tvorjenju različnih besedil, ampak tudi pri ustnem izražanju, saj je njihov besedni zaklad šibkejši.

Ko sva učence razdelili v skupine, sva ugotovili, da mlajši učenci veliko raje berejo kot starejši učenci. Večini starejših učencev niso všeč knjige domačega branja in tudi manj hodijo v knjižnico. Pri učenkah razlika ni tako velika, vseeno pa lahko opazimo, da mlajše učenke berejo malo raje kot starejše.

Ti rezultati naju niso preveč presenetili, saj tudi sami opažava, da je veliko več fantov prevzelo igranje računalniških igrvic in zato sploh ne razmišljajo o branju knjig.

To raziskovalno nalogo bi lahko nadgradili tako, da bi odšli v mestno knjižnico in poprosili za podatke o številu izposojenih knjig za osnovnošolce, intervjuvali pa bi tudi lahko še kakšno knjižničarko iz mestne knjižnice. S tem bi dobili še bolj relevantne rezultate.

5 VIRI

5.1 LITERATURA

Dr. Pečjak S., mag. Bucik, N., mag. Gradišar A., dr. Peklaj C. (2006). Bralna motivacija v šoli: merjenje in razvijanje. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 38–40.

Slemenjak, T. (2005). Motivacijski pristopi k branju. Jelka VINTAR (Ur.): Kako naj šola razvija branje in širšo pismenost; Zbornik Bralnega društva Slovenije ob 6. strokovnem posvetovanju. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 75–84.

5.2 INTERNETNI VIRI

<https://dk.um.si/Dokument.php?id=52044>, pridobljeno 25. 11. 2017

<https://govori.se/zanimivosti/10-razlogov-zakaj-je-za-vas-dobro-da-berete-knjige/>, pridobljeno 25. 11. 2017

<http://www.digitpen.com/e-knjige/kaj-je-elektronska-knjiga>, pridobljeno 25. 11. 2017

<http://www.miklovahisa.si/kaj-brati/naucimo-otroka-brati.html>, pridobljeno 26. 11. 2017

file:///C:/Users/hn/Downloads/Branje_URN_NBN_SI_doc-Z3X2VU2M.pdf, pridobljeno 26. 11. 2017

Filipič, M.(2012). Motivacija za branje literature. Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta. Pridobljeno s: <https://dk.um.si/IzpisGradiva.php?lang=slv&id=38777> (26. 11. 2017)

5.3 VIRI SLIK

- https://sl.wikipedia.org/wiki/Elektronska_knjiga, pridobljeno 13. 1. 2018
- https://www.google.si/search?q=%C5%A1tudijska+knji%C5%BEnica+celje&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiW9e_kndTYAhWKLVAKHRMNAAd8Q_AUICygC&biw=1366&bih=633#imgrc=z-XFvIXvf4QhMM, pridobljeno 19. 12. 2017
- https://www.google.si/search?q=intervju&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUK_EwjA1-7Nm9TYAhWLZIAKHT_2BOAQ_AUICigB&biw=1366&bih=633#imgrc=54momJYFXsiG3M, pridobljeno 19. 12. 2017
- <https://canyonechoes.org/3377/books/fifteen-books-that-teens-love/>, pridobljeno 4. 1. 2018
- https://www.huffingtonpost.com/2015/03/11/book-charities-that-help-kids_n_6817484.html, pridobljeno 4. 1. 2018
- <http://www.kajkupiti.si/nakupovalni-vodici/zakaj-je-e-bralnik-za-e-knjige-v-marsicem-boljsi-od-tablice.html>, pridobljeno 4. 1. 2018

6 PRILOGI

6.1 VPRAŠALNIK ZA UČENCE

Pozdravljen!

Sva učenki 9. b razreda. Odločili sva se, da bova raziskali, kako smo učenci predmetne stopnje na Osnovni šoli Lava povezani s knjigami oziroma motivirani za branje. Prosiva te, da rešiš spodnji vprašalnik iskreno in nama tako pomagaš pri raziskavi (obkroži le en odgovor, ki se ti zdi najbolj ustrezen). Anonimnost je zagotovljena.

Za sodelovanje se ti že v naprej zahvaljujeva!

Manca in Gaja

Obkroži.

Razred: 6., 7., 8., 9.

Spol: Ž M

1. Kaj najraje počneš v prostem času?

- a) Berem knjigo.
- b) Igram računalniške igre.
- c) Se družim s prijatelji.
- d) Sem na mobilnem telefonu.
- e) Drugo _____

2. Ali rad bereš?

- a) da, zelo
- b) dokaj
- c) ne

3. Naštej vsaj tri razloge za branje.

- a) _____
- b) _____
- c) _____

4. Kolikokrat na mesec greš v knjižnico?

- a) enkrat
- b) dvakrat
- c) trikrat
- d) štirikrat
- e) sploh ne hodim vanjo
- f) drugo _____

5. Koliko časa povprečno bereš eno knjigo?
- a) 1 dan
  - b) 1 teden
  - c) 1 mesec
  - d) 2 meseca
  - e) 3 mesece
  - f) pol leta
  - g) 1 leto
  - h) drugo _____
6. So ti vseč knjige za domače branje?
- a) da, zelo
  - b) v redu so
  - c) niti ne
  - d) sploh ne
  - e) sploh jih ne preberem
7. Koliko časa tedensko posvetiš branju?
- a) nič
  - b) 5 minut
  - c) 10 minut
  - d) 20 minut
  - e) pol ure
  - f) več časa
8. Koliko časa namenite branju pri pouku slovenščine?
- a) 5 minut na šolsko uro
  - b) 10 minut na šolsko uro
  - c) 10 minut na teden
  - d) sploh ne beremo
  - e) drugo _____
9. Ali kdaj posežeš po e-knjigi?
- a) DA
  - b) NE
10. Se ti zdi branje e-knjig privlačnejše od branja klasičnih knjig?
- a) DA
  - b) NE

HVALA ZA SODELOVANJE! ☺

6.2 INTERVJU S ŠOLSKO KNJIŽNICARKO

1. Ali menite, da osnovnošolci dovolj berejo?
2. Ali je šolska knjižnica redno obiskovana? Če ne, zakaj menite, da je tako?
3. Po kakšnih knjigah učenci največkrat posežejo?
4. Ali si učenci izposojajo knjige po svoji izbiri ali le tiste, ki jih imajo za domače branje?
5. Kaj je učencem najbolj privlačno in kaj jih odvrne, že ko knjigo pogledajo?